

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in veča s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Optavnništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petilivste za enkrat K 1.80. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Kmet in štrajki.

(Piše poslanec „Kmetске zveze“.)

V sredo po Veliki noči nam je na velikem shodu zaupnikov naš voditelj dr. Korošec jasno povedal, da bomo imeli najtežje boje v bodoče s komunisti. Kot odgovorni državnik in voditelj edine stranke, ki ima vse pogoje, da uspešno nastopi pri nas proti onim, ki nočejo mirno, stvarno in smotreno delati in preurejevati države in človeške družbe, temveč hočejo v surovo silo, z revolucije in diktaturo izvrševati nasilje, kot naš voditelj je torej on opozoril tisočere zaupnike na nevarnost in strankarsko dolžnost.

Pretekli dni je izbruhnila prva borba: komunistični železničarji so brez prejšnjega obvestila, brez napovedi vzrokov in brez napovedi svojih zahtev napovedali stavko ali štrajk. Ko je naša vlada storila prve dalekosežne protiskelepe, so pozvali komunistični voditelji delavstvo na splošen štrajk. To ni našlo pravega odmeva, državna oblast zmaguje, red in delo se povsod upostavlja: komunisti so izgubili svojo prvo bitko in zmagala je vlada, zmagal dr. Korošec, zmagali vsi tisti, ki hočejo mir, red, delo in pošten sporazum med stanovi.

Zakaj štrajkovci ne smejo in ne morejo zmagati?

Naše ljudstvo je bilo opozorjeno, naše ljudstvo, posebno še kmetstvo, ni moglo in ni hotelo razumeti, da imajo prav oni, ki hočejo samolastno usiliti svoje zahteve in svojo voljo drugim. Dobro smo videli, da pri železničarjih, vsaj pri večini, ni tistega obupnega bednega stanja in pomanjkanja, ki bi vsaj deloma opravičilo in utemeljilo tako orožje, kakor je štrajk. In videli smo tudi, da gredo niti naših komunistov preko mej naše države in da se homatij najbolj veselijo Italijani, Nemci in Madžari in da se ravno ti tujci in nasprotniki hočejo zopet skoristiti in nas zopet zaslužiti!

Še med onimi, ki živijo od tedenskih in mesečnih plač, so bili železničarji po ogromni večini na najboljšem že med svetovno vojsko in tudi sedaj. Imajo dobre plače, imajo sami in vsi člani rodbine ugodnosti pri vožnji, imajo ugodnosti pri aprovizaciji in imajo tudi službeno obleko. Ker se ljudje vse to vedeli, so se komunistični vodje nasproti ljudstvu in železničarjem samim morali posluževati laži in obrekovanja proti dr. Korošcu, češ da jim odteguje plače in krajša politične pravice. Toda še nikdo izmed živih ne pomni, da bi kedaj nasproti državi in posebno proti vladi vsi smeli tako prosto govoriti in kritizirati, kakor ravno sedaj pod Protić-Koroščevo vlado. To je v čast vlade in kaže, da imamo res svobodo. Ko se je hotela svoboda zlorabiti proti državi in proti večini ljudstva, pa ravno ta vlada ni omahovala, ampak je trdno, odločno in previdno vršila svojo dolžnost in krivci ne smejo ter tudi ne bodo ušli zasluženi kazni.

Mislimo, da dobro ve naše ljudstvo, da se ob sedanjem osemurnem delu noben železničar ne bo prezignil, nobeden zgrudil vsled prevlekega dela in trpljenja, ampak kvečjemu marsikateri od pohajkovanja in pod težo vinskih duhov. Saj imamo sedaj komaj šesti do tretji del tiste-

ga dela in prometa na železnicah kakor smo ga imeli med vojsko in pred vojsko.

Kaj bi bilo, če bi vse zahteve uresničili?

Znano je, da vsled zmanjšanja prometa in zvišanja plač uslužbencev železnic že sedaj ne izhajajo in jim mora država doplačevati iz drugih svojih dohodkov. Ne izhajajo železnice kljub temu, da so zvišale neizmerno voznišino za ljudi in za blago. Če pa bi ugodili vsem nenasitnim željam in zahtevam komunističnih voditeljev in njihovih pristašev, bi morala država zvišati še bolj voznišino in poleg tega še velikanske svote iz ostalih državnih dohodkov plačevati onim, ki so le osem ur v deloma lahki službi. Odkod pa bi vzela denar? Morala bi odirati še bolj ljudstvo z davki, morala bi naravnost uničevati druge stanove, posebno še kmetstvo, ako bi hotela zadostiti nepriemnim zahtevam. Niti kot državnik, niti kot vodja delavnega kmetškega ljudstva vlada in posebej dr. Korošec tega ni mogel storiti, zato so začeli boj proti njemu, proti vladi in proti koristim in potrebam največjega dela jugoslovanskih državljanov sploh. Toda ljudstvo ni zato tukaj, da bi plačevalo neizmerno visoke voznišine za osebe in za blago, poleg pa še v davkih ogromne svote za one, ki se malo po železnih progah 8 ur sučejo, obračajo in deloma pohajkujejo.

Kaj bi pomenila zmaga komunistov?

Zmaga komunistov bi pomenila strašen nered, neizmerno nasilje malega števila organiziranih nad velikanskim številom drugih. Zmaga bi odpravila osebno lastnino in državljansko svobodo, za vse stanove izvzeto enega. Zavladale bi strasti, zdvijani elementi bi delali tako, kakor na Ogrskem in pobijanje bi bilo, kakor je še sedaj v Rusiji. Vlada je vedela, da se vse to pripravlja, zato je bila trdna, odločna in močna. Vlada ve, da nikdar ni mogoče uživati ljubega miru in se veseliti varnosti in reda in da ni mogoče nikdar urediti države in njenega gospodarstva, ampak da gremo vsi skupaj neizogibno v pogin in propad, ako bo vsak teden prišel eden ali drugi, nastavil nož in dejal: vlada izprazni do zadnjega beliča svoje kase, nič te ne briga, ali jaz delam ali ne, ti samo daj! Zato vlada in posebej dr. Korošec ni mogel in se tudi ni hotel ukloniti pred komunisti.

Kaj moramo storiti?

Komunisti nam nikdar vladali niso in nam vladati ne smejo pa tudi ne bodo, ako bomo za sebe in svojo korist in svoj obstoj storili svojo dolžnost. In ta je:

Trdno sklenimo svoje vrste v političnih, gospodarskih in strokovnih organizacijah. Združeni in njeđinjani na en program, program krščanske pravičnosti in sporazuma vseh stanov. Upoštevati se smejo in morajo le primerne in pravične zahteve vseh stanov. S poštenim, skupnim, premišljenim delom in s samozatajevanjem in požrtvovalnostjo uredimo lahko našo državo in u-

stvarimo blagostanje za vse. Le pošteno delo naj dobi tudi pošteno plačilo!

Nočemo, da bi eni gospodovali, imeli diktaturo in uživali, drugi pa samo plačevali, delali in trpeli. Tlačaniti slovensko in jugoslovansko kmetstvo se nikdar več ne sme! Suženjstvo je suženjstvo, pa naj izhaja od grofa, ali od tujega naroda ali pa od enega stanu! Politična in gospodarska svoboda mora veljati tudi za kmetstvo ljudstvo. Sveta in nedotakljiva naj ostane kmetu in njegovim potomcem pravica lastnine do zemlje, v katero polaga ves svoj trud, vso svojo skrb, svoje upanje in svojo ljubezen! Pravica do lastnine pa mora kmetškemu ljudstvu ostati do pridelkov njegovih žuljev!

Socijalni demokratje in komunisti.

Kakšen razloček je nad obojimi? Oboji hočejo, da zasebna last enkrat preneha. Razlikujejo pa se v tem, da socijaldemokratje hočejo, da se vrši prehod iz sedanjega družabnega reda v socijalistično državo počasi. Zasebne lasti nočejo naenkrat odpraviti, ampak za zdaj samo zasebno last proizvodnih sredstev, predvsem tovarn, velikih podjetij in veleposestev. To pa samo za zdaj. Končni njihov cilj pa je, da polagoma preide vse v last družbe, oziroma države, tudi zemlja. Razum tega so socijaldemokratje za to, da sodelujejo pri vladi in vstopijo tudi v ministrstvo, kakor smo videli, da so bili ministri: Kristan, Bukšeg in Korač; tudi v Nemški Avstriji so socijaldemokratje ali kakor jim tudi pravijo, socijalsocijalisti, ministri. — Komunisti pa hočejo zasebno last takoj odpraviti. Ne počasi, ampak z revolucijo, komunisti hočejo prekucijo in tako nasilnim potom spremeniti sedanji družabni red v komunističnega. Tudi nočejo sodelovati v vladi in ne sprejeti ministrskih mest.

Dočim so bili socijaldemokratje ali socijalsocijalisti zadnji čas vsaj toliko pametni, da so hoteli s postavodajo pomagati delavstvu zboljšati stanje, komunisti tega nočejo s postavodajo, ampak nasilnim potom, z revolucijo hočejo dati delavcem nebesa na zemlji. Prvotno so bili tudi socijaldemokratje na tem stališču. N. pr. še krog l. 1890 v nemškem državnem zboru niso hoteli sodelovati pri postavodaji, ampak so samo nasprotovali. Ko je nemški državni zbor dal na glasevanje zavarovanje delavcev. starostno, bolniško, zavarovanje za slučaj nezgode itd., krajši delavni čas, so glasovali takratni socijaldemokratje proti in če bi po njihovem šlo, bi državni zbor nikdar ne mogel skleniti blagodejne postave starostnega ali bolniškega zavarovanja. Na takem stališču so komunisti. Na Slovenskem smo imeli zadnji čas socijaldemokrate in komuniste, ki so si med seboj zelo nasprotovali. Na shodu zaupnikov v Mariboru pred nekaj tedni pa so izjavili, da prestopijo vsi h komunistom in da socijaldemokratov na Slovenskem ni več. Tako imamo sedaj na Slovenskem samo komuniste, ki imajo v svojem programu revolucijo in ki bodo samo zavirali mirno delovanje za blagobit države in državljanov. Kakor je videti, je njihov glavni cilj zdaj, da v službi madžarskih in nemških skrivnih moči razbijejo komaj ustvarjeno Jugoslavijo.

Vmogradno poročilo g. Antona Kosi.

V številki 16 „Slov. Gospodarja“ z dne 22. t. m. razpravlja g. Kosi o različnih vinogradniških zadevah, med katerimi poroča, da se se viničarji ormoške-ljutomerskih goric lotili zopet starinskega grobanja, ne oziraje se na ameriško podlago, v zavesti, da bo vinograd i brez ameriške podlage vstrajal 15—20 let.

K tej trditvi mi naj bodi dovoljeno par besed dotičnikom v prevdurek, ki so mogoče res namenjeni se ravnati po predlogu g. Antona Kosi.

Ko smo obnavljali pred 20 leti po trtni uši upostošene vinograde, smo vinogradni strokovnjaki res zatrjevali, da bo trta na moderni način zasnovana in odgojena, trpežna in v vsakem oziru odporna. To še trdimo tudi danes in zanikujemo, kar trdi g. Kosi, „da se je namreč odpornost na ameriško podlago cepljene domače trte, z majhnimi izjemami slabo obnesla, ker je (baje) začela tudi pri najvzornejšem obdelovanju prenovljenih vinogradov hirati.“

G. Kosi zamenja tukaj očitno vzrok z učinkom in ne uvidi ali noče uvideti, da vzrok hiranja ne leži v slabi trpežnosti in odpornosti ameriške podlage, temveč v zanemarjanju (slabem obdelovanju, gnojenju in ravnanju) vinogradov, ki so mu pred očmi.

O tem se lahko vsak sam prepriča, ki hodi z odprtimi očmi po naših krasnih vinskih brdelih. Kajti če bi imel g. Kosi prav, nebi bilo mogoče, da bi se poleg popolnoma izmozganih in navidezno hirajočih vinogradov, nahajali enako stari nasadi v najlepšem splošnem stanju.

Da pa posamezne trte v vsakem vinogradu pridejo pred časom na nič in se morajo nadomestiti, tudi ni dokaz manjše trpežnosti in odpornosti, temveč vzrok leži v poedini rastlini, ki se je že slabjša in življenja manj zmožna vsadila (v slabem trtnem materialu), ozir. ki se po sajenju na en ali drugi način poškodovala ali oškodovala. To se je opazovalo svoj čas tudi pri necepljenih vinogradih.

Ker je pa v starejših nasadih zelo težko in večkrat skoraj nemogoče nadomestiti posamezne

trte z novo američanko. — sosede ji ne privoščijo potrebne hrane in svetlobe, katero raje same posebajo — se je priporočalo in se še priporoča v takih slučajih, da prostor ne ostane prazen in neizrabljen, pogrobati od sosednega trsa eno rozgo, ozir. narediti vlačenko od njega na mesto izostale trte. Ker ta vlačenska dobiva hrano od starega trsa in se redi tudi deloma potom svojih lastnih korenin, ki jih požene, navadno zelo bujno raste in donese ob enem tudi bogato trgatav. Da pa ne uničimo starega trsa, od katerega smo speljali vlačenko, je neobhodno potrebno, da vlačenko v jeseni leta po grobanju odrežemo od starega trsa ter rozgo položimo celo v zemljo. Drugo leto bo vlačenska, navezana na lastne korenine sicer manj bujno rastla in manj rodila, pač se pa ohrani in da (pa ne brezizjemno) pozneje, ko se je dobro vkoreninila v največ slučajih dober, primerno močen trs, ki klubuje trtni uši pod ugodnimi razmerami več let, nikakor pa ne, kakor trdi g. Kosi, 15—20 let. Toda ne sme se misliti, da te številke veljajo za vse pogrobane vlačenke. Pri enem tozadevnem poskusu v lastnem vinogradu je odpadlo od 100 vlačenk do všteti 5. leta 54 trsov, do všteti 7. nadaljnih 22, kot hirajočih, ki so se morali znova nadomestiti.

Torej tudi potom grobanja vlačenk ne pridemo do stanovitega trsja. Pri tem se vedno gre le za začasni nadomestek posameznih trt, ozir. izkoriščanje prostora, ki bi sicer ostal neizrabljen in za to je naveden način grobanja tembolj priporočljiv, ker se iz vlačenke vzgojeni trs vedno lahko znovega nadomesti.

Nikakor se pa ne more priporočati grobanja kar celega trsja in žrtvovanja ameriške podloge, pri čemur bi vinograd postal v najkrajšem času — sigurno v 4—5 letih — tako luknjičast, da se nebi izplačalo ga obdelovati. Zatorej se vinogradniki svarijo pred takim nepremišljenim počenjanjem! — Vinarski ravnatelj Puklavec.

Politični ogled.

Jugoslavija.

Naša država je preživela zadnje dni hudo preizkušnjo radi štrajka železničarjev in proglašene splošne stavke. Najprej so začeli s stavko železničarji, katerim se je tekom stavke odzvalo še nekaj drugega delavstva po mestih, vendar je proglašena splošna stavka pogorela. S stavko se je pričelo pod pretvezo, da gre za povišanje železničarskih in delavskih plač. Vendar za plaščem zboljšanja kruha so kovali voditelji štrajkarjev načrt: strmoglaviti vlado in po ruskem receptu upostaviti svojetsko republiko. Za vsemi temi nakanami raztrgati našo mlado Jugoslavijo pa so prežali na nas od vseh strani naši stari sovražniki: Italjani, Nemci in Madžari. Celi manevar upropastiti Jugoslavijo je doživel polom, ker je bila naša vlada pripravljena na vse in je štrajk zlomila ne s surovo silo, ampak preudarjenimi naredbami, kakor: vpoklic železničarjev štrajkarjev od 18—50 leta k orožnim vajam, stavkarjem se odreče dobava prehrane, prepoved shodov in prepoved alkoholnih pijač. Povrh pa je vlada komunistične kolovodje po večini zaprla in nemško-avstrijske hujskače poslala preko meje. Nekaj dni je bil ustavljen ves promet po celi Jugoslaviji. Kljub vsemu komunističnemu hujskanju pa so vendar jugoslovanski železničarji pokazali stavkarjem hrbet in pričeli z delom, da sedaj vozi na vse strani po en osebnih vlak. Stavkarji so dosedaj skušali večkrat promet preprečiti, da so razdirali progo, streljali na vlake itd. Vendar posebnih nesreč do sedaj ni bilo. V Ljubljani so nahujskane množice hotele navaliti na deželno vlado, orožništvo je samo napadeno streljalo na napadalce, od katerih je bilo nekaj ubitih in ranjenih. V občnem pa je

kljub stavki vladal v državi mir in red, ker se stavkarjem ni hotel pridružiti nobeden trezno misleč Jugoslovčan. Sedaj je splošna stavka že nehala in tudi železniški promet bo kmalu spet v starem tiru. Da je cela stavka, ki je bila velika nevarnost za državo, končala še precej mirno, se imamo zahvaliti samo vztrajnemu in neustrašenem postopanju sedanje vlade, ki je odklonila vsaka pogajanja s stavkarji, dokler se ti ne povrnejo na delo.

V Beogradu se še vedno pogajajo za sestavo nove vlade, ki bi obstajala iz vseh strank. Prva seja narodnega predstavništva se je vršila 27. t. m.

Mirovni posveti.

Mirovna konferenca je zborovala zadnje dni v San Remu, Posvetovali so se o Turški, Jadrani in razorožitvi Nemčije.

Nemčija.

Glede Nemčije je sklenila mirovna konferenca v San Remu, da se mora Nemčija razorožiti in se jej dovoli 150.000 mož vojaštva in precej ojačena policija, ki bo pa pod zavezniki nadzorstvom.

Čehoslovaška.

Na Čehoslovaškem so se vršile volitve v poslansko zbornico. Izvoljenih je bilo 74 socialnih demokratov, 33 poslancev ljudske stranke (enaka z našo Slov. ljudsko stranko) 28 agrarcev, 24 narodnih socialistov, 19 narodnih demokratov, 6 pristašev obrtniške stranke, 3 poslanci Modračkove stranke, 12 pristašev slovaške vladne stranke, Nemcev skupno 72, Madžarov 10.

Rusija.

Rusija je poslala Poljski mirovne pogoje, v katerih zahteva ljudsko glasovanje v od Poljakov zasedene Litvi, Beli Rusiji in Ukrajini. Poljakom ti pogoji niso po godu.

razsajanja samostojnežev ni mogel nadaljevati. Ta občni zbor bo samo za Kranjsko. Udeležili se ga bodo stari delegati. Naloga tega občnega zbora bo: 1. da izvoli načelstvo, 2. da izpremeni pravila tako, da se bo Slov. kmetijska družba razširila na vso Slovenijo in 3. sprejme pre-

hodna določila, da se do prihodnjega občnega zbora, ki bo jeseni, kooptirajo (privzamejo) v odbor Slov. kmetijske družbe delegatje iz Štajerske in Koroške. Delegati iz bivše Štajerske in Koroške se bodo torej udeležili občnega zbora v Ljubljani še le jeseni 1920. Veljavni so delegati, izvoljeni od podružnic v l. 1920.

Kmetovalec. ilustrovan Gospodarski list, glasilo „Slovenske kmetijske družbe, izhaja že v 28.000 izvodih!

Za regulacijo Možice na Koroškem je poslala Kmetiska zveza vlogo na kmetijsko ministrstvo v Beogradu in poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani.

Nakup plemenskih bikov. Kmetijsko poverjeništvu v Ljubljani namerava še to pomlad kupiti od domačih živinorejcev nekaj mladih bikcev, ki se bodo na paši vzredili in pozneje kot za rabo godni plemenjaki oddajali za pleme. V poštev pridejo bikci od 6 do 16 mesecev, ki izvirajo od dobrih mlečnih krav in pripadajo kaki v Sloveniji priznani pasmi. Živinorejci, ki imajo take živali za oddajo, naj iste takoj ponudijo poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani. Zadostuje dopisnica, ki se n. pr. glasi: J. J., posestnik v J., h. št. ..., občina ..., imam ... mesecev starega bikca ... pasme naprodaj.

Licencovanje plemenskih bikov v Mariboru. Za mestno občino starih čez 1½ leta se bo vršilo dne 3. maja ob 8. uri v Mariboru. Magdalensko predmetje pri gostilni Rapoc. Istočasno se bodo ogledovali in premirali tudi bički stari od šest mesecev naprej. Za obdarovanje plemenskih bikov dovoli država 4700 K in okrajni zastop Maribor 1050 K, skupaj 5750 K, za lepe bičke pa nagrada v skupnem znesku po 2350 K. S tem se obveščajo vsi živinorejci, da priženejo svoje bičke oziroma bike zanesljivo k pregledu oziroma licencovanju. Stranke se opozarjajo, da morajo imeti za vsako živinče predpisani živinski potni list.

Sušenje sadja. Obeta se nam zelo bogata sadna letina. Vsak grm že sedaj kaže, da bode obilo vsakovrstnega sadja. Nemogoče bo spraviti takoj vse sadje v denar. Pozivamo posameznike, občine, okrajne zastope, zadruge in kmetijske podružnice, da takoj organizirajo predpriprave za sušenje sadja. Strokovni učitelji naj gredo takoj med ljudstvo in naj z nasveti ljudstvu pomagajo do gradbe sušilnic. Pa ne odlašati!

Za vnovčenje sadja. Kmetiska zveza je poslala vladi vlogo, naj takoj vse potrebno ukrene, da bo za zgodnje sadje (črešnje, marelice itd.) dovoljen neoviran in nagel izvoz v sosedne dežele. Črešenj bo letos toliko, posebno v Slovenskih goricah, kot še menda nikdar ne. Pozvali smo tudi vlado, naj oskrbi vse potrebno, da se bo sadje v veliki meri vkuhovalo in delala iz njega marmelada. V našem sadju bodo zakopani letos milijoni, vlada in naše združništvo jih mora pomagati dvigniti.

Železo za obroče. Tajništvo Slov. kmetijske zveze v Mariboru se je obrnilo s posebno vlogo na deželno vlado, naj nemudoma preskrbi za slovenskoštajerske sadjarje večjo množino železja za obroče za sode. Ko dobimo odgovor, bomo obvestili tiste, ki so prosili svoj čas za to železje.

Žveplo za žvepljanje sodov oddaja Slovenska kmetijska družba v Ljubljani in sicer 1 kg po 20 K.

Gumijevе trakove za zeleno cepljenje trt ima v zalogi Slov. kmetijska družba v Ljubljani. Cena 1200 K 1 kg.

Deteljno seme ima v zalogi Slov. kmetijska družba v Ljubljani. Cena za 1 kg: lucerna 55, domača (štajerska) 65 K.

Nakup semenske ajde. Slovenska kmetijska družba kupi vsako množino semenske ajde, da jo razdeli v tiste okraje, ki vsled slabe letine, posebno vsled toče, niso pridelali niti toliko zrnja da bi jim zadostovalo za seme. Družba plača to semensko blago po najvišji dnevni ceni, pa naj si bo siva ali črna ajda. Oddajalo se bo to seme v prvi vrsti v okraje, ki so prizadeti po toči in potem v tiste, kjer je vsled moče ajda popolnoma odpovedala. Pozivljajo se vse kmetijske podružnice, da zbirajo v svojem okolišu to semensko blago in ga potem oddajo družbi, ki jim bo takoj nakazala kupno svoto. Priporočamo tudi vsem onim kmetovalcem, ki imajo zadostno množino semenske ajde, da nemudoma naznajo pisмено ali ustmeno Slovenski kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg 3. količino in

Gospodarstvo.

Občni zbor Slovenske kmetijske družbe v Ljubljani se bo vršil tako-le: Kmalu se bode v Ljubljani vršil občni zbor SKD, ki pa bo samo nadaljevanje občnega zbora, ki se nedavno vsled

kakovost tega blaga, ter dobijo tudi vsa potrebna pojasnila glede oddaje.

Cene za živila v Reki. Znani pustolovec d' Annunzio je spravil Reko in okolico v gospodarskem oziru ob rob prepada. Vse reško prebivalstvo si kar javno želi, da pobere d' Annunzio šila in kopita ter odide v blaženo Italijo. Cene živil so v Reki zelo visoke. Eno jajce stane 5—6 K, 1 kg govedine 60—70 K, liter mleka 20 K, kg povojenega svinjskega mesa 100—120 K, kilogram svinjske masti 140 K, kg riža 20 K in liter olivnega olja od 100—120 K. Druginja je torej še mnogo večja, nego pri nas, ki smo takorekoč za sedaj odrezani od morja.

Dobava smodnika. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ima na razpolago večjo množino navadnega in ojačenega razstrelilnega smodnika. Po železnici se bo odpošiljalo najmanj po 100 kg vsake vrste. Manjše množine se bodo oddajale v uradu, Dunajska cesta 22. Reflektanti naj priložijo svoje potrebščine najkasneje do 5. maja tega leta.

Skušnje iz podkovstva. Po naredbi deželne vlade za Slovenijo, poverjeništvu za kmetijstvo se odpravljajo dosedanje skušnje iz podkovstva za kovače, ki niso obiskovali polletnega podkovskega tečaja ter se predpisuje obvezen obisk teh tečajev. Da se pa omogoči starejšim nad 24 let starim kovačem doseči pravico do samostojnega izvrševanja podkovske obrti, se dovoljuje za prehodno dobo, toda samo v tekočem letu 1920 še trikratno rok za skušnje iz podkovstva za one kovaške pomočnike ali kovaške mojstre, ki so starejši kakor 24 let, če tudi se niso udeleževali podkovskega tečaja. Vendar pa je k preizkušnji pripustiti kovače, ki so starejši kakor 26 let le tedaj, če so si najmanj 14 dni s praktičnim vežbanjem na kaki podkovski šoli izpopolnili znanje in tamkaj dobili tudi teoretičen pouk o podkovstvu, za kovače med 24 in 26 letom pa se določa 30dnevno vežbanje na podkovski šoli. Te skušnje se bodo vršile na drž. podkovski šoli v Ljubljani koncem junija, septembra in decembra. Vsi oni nad 24 let stari kovači, ki žele napraviti skušnjo na drž. podkovski šoli v Ljubljani se pozivljajo, da vpošljejo najkasneje do 20. maja t. l. vodstvu drž. podkovske šole v Ljubljani svoje prijave, ki naj ji prilože rojstni in krstni list ter učno spričevalo, da se jim določi dan vstopa v praktično vežbanje. — Vodstvo državne podkovske šole v Ljubljani.

Gnoj iz greznic v Mariboru. Slov. kmetijska zveza se je obrnila na mestni magistrat s prošnjo, naj zopet dovoli kmetom iz mariborske okolice voziti fekalije iz mestnih greznic. Mestni magistrat nam je poslal ta-le odgovor:

„Rešuje Vašo vlogo z dne 9. t. m. št. 1901 se vam poroča, da mestni magistrat iz zdravstvenih ozirov ne more dovoliti izpraznjenja greznic v mestnem okrožju. Kolikor je sploh mogoče, da mestna občina itak brezplačno vozove za fekalije posestnikom, kateri razpolagajo z lastno vprego, pod pogojem, da so posestniki odgovorni za morebitne poškodbe vozov. Seveda ne more na ta način dobiti gnoj vsak posestnik, ker je na zalogi le malo število fekaljskih ton. Mestni magistrat je vendar le mnenja, da bi bila zadovoljiva rešitev mogoča, če bi si napravile posamezne okoliške občine na meji mesta lastne nabiralne jame, katere bi bile napolnjene od mestne občine in iz katerih bi izvažali posestniki z lastnimi vozovi fekalije. Take nabiralne jame bi se morale naznaniti seveda že pred napravo mestnemu magistratu, kateri je radevolje pripravljen iti okoliškimi občinam na roko pri izbiranju tozadevnih prostorov in raznih se tiščih vprašanj.“

Tedenske novice.

Duhovniške spremembe. Č. g. kaplan Jarh iz Laporja je premeščen v Zavrč; č. g. kaplan Kren pa pride iz Mozirja v Laporje.

Umrli je v okolici Bočna župnije Ksaveri obče spoštovani posestnik, sedaj prevzitar Ant. Časl. oče č. g. župnika v Trbovljah v starosti 85 let. Ranjki je bil pravi vzor pridnega, varčnega in vzglednega očeta in gospodarja ter redni somišljenik Kmetijske zveze in stalni naročnik „Slov. Gospodarja“.

Prepoved shodov po celi Sloveniji še ostane nadalje v veljavi. Shodi, tečaji in druge prireditve, ki jih je Kmetijska zveza napovedala za

prvo polovico meseca maja, torej odpadejo. Prepoved shodov velja za vse stranke. Naši somišljeniki pa naj pridno izpopolnjujejo podrobno organizacijo stranke. Prirejte seje krajevnih organizacij, nabirajte ude, pridobivajte naročnike za „Slov. Gospodarja“ ter zbirajte doneske za volilni sklad. Ko bodo shodi dovoljeni, bomo pravočasno vse potrebno razglasili. — Tajništvo Kmetijske zveze.

Mariborski okrajni zastop. V seji okrajnega zastopa mariborskega se je pod predsedstvom vladnega komisarja dr. Leskovarja napravilo sklepe glede važnih gospodarskih zadev. Omenjamo samo nekatere: Glede zgradbe nove okrajne ceste Št. Peter—Duplek—Ložane ter radi ceste Malna—Velka se vršijo pogajanja z mero-dajnimi činitelji. — Dvorazredni trgovski šoli v Mariboru se je dalo podpore 1000 K. — Konjerejskemu odseku se je podpora zvišala na 1000 kron pod pogojem, da se premiranje vrši tudi v Mariboru. — Pogorelec se da podpora: za one v Mali vasi pri Sv. Marku 500 K, v Skorbi 500 K, v Predtrgu pri Radovljici 200 K. — Občini Sv. Križ je okraj pripravljen prispevati večji znesek za preložitev občinske ceste Kamniški graben—Sv. Križ, če občinski zastop zadosti vsem zakonitim predpisom.

Komuniste izganjajo. V Mariboru so izgnali preko Spilja v Nemško Avstrijo več železničarjev — komunistov, ki so hujskali delavstvo in železničarje na štrajk. V deželi gladu bodo imeli sedaj priložnosti in časa dovolj za štrajke in hujskarije!

Vse polno hujskačev, komunistov, socialnih demokratov in enakih prekucskih tičev se klati sedaj po deželi, kjer z raznašanjem lažnjivih vesti razburjajo neuko ljudstvo. Take sumljive ljudi je treba takoj naznaniti oblasti, da se jim prekrizajo računi.

Obstreljen in težko ranjen je bil dne 26. aprila po 10. uri zvečer na Limbuški cesti na potu domu g. Franc Faneli črkostavec ljudske tiskarne v Mariboru. Zadržala ga je vojaška patrulja, ker je že ura deset in ga hotela brez-pogojno aretirati. Do svojega stanovanja ni imel nikakih 50 korakov, lahkomišeno se straži izmuzne in leti proti domu. Nato je padlo 6 streljajev na njim. Zadel ga je krogla v levo roko ter zlomila kost. Nesrečnež je takoj onemogel in se straži vdal. Šel je zraven, dokler ni radi prevelike izgube krvi onemogel in se zgrudil na tla. Pripeljali so ga nato z rešilnim vozom v javno bolnišnico.

Prvi vlak iz Maribora v Ljubljano. V petek, dne 23. se je odpeljal prvi vlak iz Maribora proti Ljubljani. Vlak je spremljalo 50 oboroženih vojakov. Iz Maribora do Zidan. Mosta je šlo vse dobro. Potnik, ki se je peljal s tem vlakom, poroča sledeče: Ob 5. uri popoldan smo prišli v Zidani Most. Komaj smo prišli iz postaje, so nas napadli komunisti ter so streljali na vlak nepre-homa do Trbovelj. Potniki v vlaku smo bili neprestano v smrtni nevarnosti, ženske so kričale ter v smrtnem strahu sedele in ležale na tleh in pod klopmi, a tudi moški potniki smo se skrivali v kete. Blizu Hrastnika so vojaki pri streljanju na napadalca ustrelili enega komunisto, štiri pa ujeli ter zvezane peljali kot talce z vlakom naprej. Pred vlakom je šla po progi močna patrulja vojakov, ki so trebili tir, ki je bil na več mestih zasut s kamenjem, z malimi in velikimi skalami, s hlodi in celo s celimi drevesi. Bila je voznja kakor kje med culukafri v Afriki. Po neskončnih težavah smo vendarle prišli do Trbovelj. Delj nismo mogli, ker so stavkujoči razdrli progo ter pometali tračnice v Savo. Ko so hoteli vojaki progo popravljati, se je vsulo nanje cel dež krogelj in kamenja. Preostalo ni drugega, kakor, da smo se začeli pogajati s stavkujočimi. Imeli so zasedeno tudi železniško postajo Trbovlje ter nas niso hoteli na noben način pustiti naprej. Po celournem pogajanju so nam stavkujoči vendarle dovolili, da si smemo popraviti progo, če jim izročimo tiste štiri ujetnike, ki smo jih pripeljali s seboj iz Hrastnika. To se je zgodilo in pričeli smo civilisti in vojaki, popravljati progo. Tračnice smo z veliko težavo potegnili iz Save gor na tir ter popravili progo. Poročnik, ki je spremljal naš vlak, je imel še stavkujočim lep govor, v katerem jim je slikal brezumnost njihovega početja. Ko je končal svoj govor, so zaklicali „živijo“ in mi smo se odpeljali proti Ljubljani, kamor smo dospeli ob 3. uri zjutraj. Vlak je vodil policijski komisar iz Maribora, ki je nastopil službo kot strojevodja ter je

zaslužil za svojo neustrašenost vso priznanje. Med potniki je bila tudi neka nuna, šolska sestra iz meščanske šole iz Celja, katero so sopotnice s plašči skrivale, da napadaleci niso videli njenega belega pokrivala, ker je bila na več mestih nevarnost, da bi razdivjana drhal udrla v vagon, ter začela masakrirati sopotnike. Bil sem več let v svetovni vojni in tudi na fronti v naj-hujšem sovražnem ognju, a tako razburljivih prizorov sem malo doživel, kakor pri tej vožnji.

Gramoz na železniškem tiru. Na progi Celje—Velenje pri Šoštanjju so stavkujoči komunisti nakopičili na železniški tir veliko gramoz za zločinski namen, da skoči vlak iz tira, da ne more dalje ter da se pripeti kaka nesreča. Zločin so pravočasno opazili, zločince pa spravili pod ključ.

Železniški zločin pri Slov. Bistrici. Vsled napadno postavljene kretnice pri železniški postaji Slov. Bistrica je skočilo dne 27. aprila sedem vozov ter lokomotiva tovornega vlaka s tira. Vozovi so deloma razbiti, deloma pa zelo poškodovani. Težko ranjen je bil en vojak in več železničarjev. Upamo, da zločinski komunisti pridejo v roke pravice!

Krvavi dan v Ljubljani. V soboto, 24. aprila, so se komunisti kljub strogi prepovedi zbrali v Udmatu pri Ljubljani in se od tam demonstrativno pomikali proti mestu. Pokrajinska vlada tega ni smela dopustiti. Zato je poslala policijski in žandarmerijski oddelek 27 orožnikov in 6 redarjev, da pohod v mesto preprečijo. Ker so hoteli komunisti kar meni nič tebi nič naprej, so potegnili orožniki in stražniki preko ceste kordon in ustavili množico in jo pozvali, naj se razkropi. Množica se ni hotela ukloniti in je pritiskala s silo na stražo. Ko iz množice pade strel z revolverjem, orožniki v smrtni nevarnosti začnejo streljati. Nekateri iz množice streljajo na stražo nazaj. Boj je zahteval precej žrtev — 13 mrtvih in okrog 30 težko ranjenih.

Zveza viničarjev v Mariboru poziva odbornike po župnijah, da pošljejo svoje želje in pismene zahteve na naslov: Jugoslovanska strokovna zveza, Maribor, Cirilova tiskarna. Odborova seja se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Mariboru v dvorani Jugoslov. strokovne zveze.

Za viničarje. Danes, 29. aprila se je na okrajnem glavarstvu vršila seja paritetne komisije za spremembo viničarskega reda. V komisiji so 3 člani določeni od Slov. kmetijske zveze, 3 od Viničarske zveze, 3 od social-demokratske stranke in 3 od viničarskega odseka Slov. kmetijske družbe. Komisiji predseduje vinarski ravnatelj g. Puklavec.

Svečinski Paskolo je v sodnijski preiskavi, ker se je protivil kljub orožniški asistenci uradovanju od države postavljenega nadzornika.

Izgubil se je na poti iz Selnice ob Dravi do Maribora 12letni, mutasti fant. Kdo kaj ve o dečku, naj sporoči na naslov očeta: Roman Jurij Gendorf, Selnica ob Dravi.

Roparski umor v Mačkovcih (Prekmurje). Dne 31. marca t. l. so našli nad tunelom pri Mačkovcih (Prekmurje) žensko, ki je bila umorjena in oropana od neznanih zločincev.

Dopisi.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Za časa sedanjega štrajka so dan za dnevom prihajali sem od Mure sumljive osebe, ki so raznašale razburljive vesti. Eden takih je ravnatelj Feuerloscherjeve papirnice na Sladkem Vrhu pri Cmureku, neki Franc Scheff. Ta mož ima stike v Št. Jakobu celo s takimi osebami, katere imajo dolžnost, da dajo take ljudi prijeti. A mnogi nočejo nič vedeti, nič slišati, nič videti. Mogoče bo okrajno glavarstvo in orožništvo bolj čuječe v tem oziru.

Brezno ob Dravi. Bratovska nedelja sv. Miklavža, patrona splavarjev, se obhaja tukaj letos 2. maja z dvojno službo božjo: ob 7h in ob 10h ter se zapisujejo stari in novi udje v bratovščino.

Dopisniku iz Št. Ilja v Slov. gor.: Vaš dopis o vratarju W. smo morali močno skrčiti, na eni strani, ker imamo malo prostora, na drugi strani, ker je bolje, da se predčasno take reči ne spravljajo v javnost. Navedite tudi priče in dan kedaj je W. govoril iste besede.

Mala naznanila.

Razna:

SVARILO!

Ker o moji osebi za del časa krožijo različne in neresnične vesti in govorice, svarim vsakogar, da teh neresnic ne razšira, ker bi sicer zoper take osebe postopal takoj sodnijske.

Maribor, 28. aprila 1920.

MARTIN POPIČ.

hišni posestnik,

392 Koroška cesta 126.

Iurij Juteršnik

alikar in plekar, Maribor, Brandisova ulica 3; se priporoča za izvrševanje vsak v to stroko spadajočih del. 554

Preklic!

Podpisani obžaljem in preklicem nepremišljene, razkazivo hujkajoče besede, ki sem jih izrekel dne 19. aprila 1920 v Senčarjevi trgovini Mala Nedelja.

Mala Nedelja, 19. apr. 1920.

389 **Alojz Osterc.**

Kupi se!

Najvišje cene za 286

ovčjo volno,

oprane in neoprane plača edinole

I. OSWALD, Vellkovec,
Koroško.

Kupim

čedmalke, novo ali tudi že rabljene. Ponudbe z opisom na naslov: Poštova ležajoča B. V. 26, Ljutomer. 890

Proda se!

Miši, podgane, stenice, ščurki,

za vsa njihova mera poginili, ako uporabljate moja najboljša preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti pelskim mišim K 8, za podgane in miši K 8; za ščurke K 10; tinktura za stenice K 7; uničevalce moljev K 6; prašek proti mršecem K 6; mazilo proti ušem pri ljudeh K 5, in K 10; mazilo na uši pri živini K 5, in K 10; prašek za uši in obleki in perilu K 6; tinktura proti mršecem na sadju in zelenjavi (uničev, rastlina) K 6. Prašek proti mravljam K 6. — Pošilja po povzetju

M. Junker, Petrinjska ul. 3., Zagreb 19.

Trgoval. pri večem odjemu popust.

Mlada kobila z lepim žrebcom na prodaj. Serbec, Rošpoh p. Postojna. 564

Ravno so došle večje množine blaga iz inozemstva, zato razpošiljam po celem kraljest. po zelo nizkih cenah:

Čaj	Kava
Kakao	Riž
Mandeljine	Olje
Čokolado	Milo
Papriko	Bombaze
Zafran	Kenjse
Vanilije	Rum
Rešice	Slivovko
Fige	Silivo
Paradižnik	Kreme
Rosine	Sveča
Blšave	Testenine
Limona	Zreple
Pomaranče	Galico

Anton Močnik

CELJE, GLAVNI TRG.

Na prodaj

mlinski kamni za žrnje, dalje lepi brusni in kosni kamni, ceas po dogovoru. Jožef Planina, Rogatec. 830

URE
vsake vrste se sprejmejo v popravilo.
Postrežba točna. Cene zmerno
Jan Ignacij, Maribor
Glavna pošta, 2. nadst., levo.

Požarna brigadnica na 2 kolesih, rabljiva tudi kot vrtna škropilnica se proda. Merkl, klepar, Maribor, Mlinska ulica 1. 882

Agitirajte za Slovenski Gospodar.

Službe:

Mlinarskega učenca sprejme paromlin KANIZA pri PESNICI. 880

Učenec poštenih staršev se sprejme pri g. F. Sodin, krojač v Mariboru v Orožnovi ulici 9. 882

Sluga se takoj sprejme v škofjski pisarni v Mariboru. 888

Sobarica

kanceljiva, čednega obnašanja, se sprejme v stalno službo pri g. prim. dr. Matko, Maribor, Slovenska ulica 4. 889

Spretna gospodinja

srednjih let z letnimi spricavali želi priti v kako župnišče. Ponudbe na Marijo Vučak, Orešje štev. 1 pri Ptuj. 885

Naročajte naše liste!

Tvrdba Rudolf Niefergal

Koroška cesta 1 Maribor Koroška cesta 1

ima v zalogi različna platna za rjuhe, fine chiffone, cefirje, posteljna pregrinjala, ženska spodnja krila, vse vrste etamina, blago za žalne obleke, nogavice, narajeno perilo, gradl za žimnice, kakor tudi obleke za dečke itd.

Po različnih dnevnikih cenah 891

Vabilo na občni zbor

Posojilnice na Frankolovem

registrirane zadrage z neomejeno zavezo

ki se bo vršil dne 16. maja t. l. popoldne ob 3. uri v zadrugi prostori z sled. vsporedom:

1. Poročilo načeljstva in nadzorstva.
2. Predložitev in odobrenje rač. zaključka z 1 1919.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Prememba pravil.
5. Volitev članov v načeljstvo in nadzorstvo.
6. Presti predlogi.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR. 886

Proti: Sladkorni bolezni, bolezni jeter in ledvic, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarju želodca in čreves, žolčnemu kamnu, hemoroidom in bolezni mehurja, putiki in debelosti.

je najboljšo sredstvo naravna zdravilna mineralna voda „Rogaška Slatina“.

Rogaška Slatina

največje in najmoderneje zdravilišče v Jugoslaviji. — Hydroterapija, elektroterapija, inhalatorij, gimnastika in zdravljenje ::

kopelji z oglikovo kislino

solne, smrečne, parne, zračne, solne kopelji in kopelji z vročim zrakom.

Vojaška godba (42 mož, med istimi absolvirani konservatoristi). Za vsakovrstne zabave je skrbjeno, kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. (Umetniški koncerti, tombole, plesni venčki, gledališke predstave, kino, izleti itd.)

Sezija od 1. maja do 15. oktobra.

Ravnateljstvo.

Kmetijska zadruga v Račjem

r. z. z. o. z.

ima svoj letni občni zbor dne 2. maja ob 2. uri popoldne v zadrugi prostori v Račjem. Ker pridejo važne točke na dnevni red prosimo vse člane, da se zbora sigurno udeležijo.

Načeljstvo. 872

Kostanjev in hrastov LES
od 8 cm naprej debelost, ravno tako tesan in rezan les kakor tudi bakovo oglje in drva kupuje po najboljših dnevnikih cenah in prosi tozadevne takojšnje ponudbe franko vagon nakladne postaje.
BUDOLF DERGAN - TRGOVEC - LASKO

Prodajam:

- 1 rodbinsko hišo z vojnim vrtem na meji mesta Maribor,
- 2 čiti v mestu.
- 18.000 m² stavbnega prostora v mestu po 85 K,
- 1 posestvo — hiša, gospodarsko poslopje, 6 orahov polja in gozda v mariborski okolici.

Vpraša se naj pri

Zemljišni posredovalnici **K. TRCHA, MARIBOR,** Aleksandrova ulica 30, ki zajedno 881

na naznanila da preseli svojo pisarno s 1. majem t. l. v Slovensko (prej Glasnik) ulico 2.

izdajatelj in založnik Kat, tiskovno društvo.

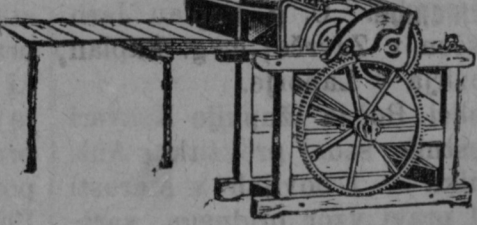
Razpis službe. Pri mestno-občinskem uradu v Slov. Gradcu je razpisana služba redarja. Plača po dogovoru, prosto stanovanje, kurjava in razsvetljava. Prosilci morajo biti vojašine prosti, slovensčine v pisavi in govoru zmožni, ter neomadeževanega življenja.
Nastop službe s 1. junijem 848

POZOR!

Vsak previden posestnik, kmetovalec si pre-skrbi že pred rabo

poljedelske stroje in orodje

Priporočam, dokler v zalogi k nakupu vitle s prenosom, najboljše vrste mlaticnice, žitne čistilne mlince, trijerje ali žitne odbiralnike, sadne mlince, preše, reporeznike, kosilne

stroje, pluge, travniške brane, tehnične posebno pa izvrstno pocinkane brzo-parilnice v velikosti 50 do 160 litr. Oskrbim slamo-reznične nože. Postrežba točna in solidna.

IVAN HAJNY MARIBOR

Aleksandrova cesta 45 nasproti glav. kolodv.

Zahvala.
Vsem, ki so z obiski in tolažbo tešili našo ljubo

MINKO

v njeni teški bolezni in vsem onim, ki so se udeležili tako mnogobrojno pogreba nepozabne rajčke in osobito častiti dahovššini, hčerkam M. družbe in tudi onim, ki so nam v teh težkih časih izrekli svoje sožalje in nam lajšali naše gorje, izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo.

Sv. Vid, pri Planini dne 16. apr. 1920.

Rodbina Zakešekova.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju
(HOTEL BELI VOL)

obrestoje hranilne vloge počenski 376

1. aprilom 1920 in sicer:

vezane proti šestmesečni odpovedi po 4 1/2 %

nevezane brez odpovedi po 3 1/2 %

Posojila daje na vključbo, poroštvo ter otvarja takeče računa.